

Hannu Virta

IHMISEKSI KASVAMISEN TAITO

Olet, mitä olet.

Vaikka muut näkevätkin sinut
omista näkökulmistaan
ja itsekin näet itsesi
hyvin subjektiivisesti.

© 2025 Hannu Virta

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-80-9530-9

Ihmiseksi kasvamisen taito

*Etsiminen on löytämistä
Löytäminen on tunnistamista
Ilman tunnistamista vain leijumme
Mutta onhan sekin joskus ihan kivaa
Aina välillä...
Parasta kuitenkin on löytää oma tiensä*

Prologi

”Kuka tahansa voi koska tahansa löytää Tien.
Kuka tahansa voi koska tahansa kadottaa Tien”

Alan B. Watts, Zen guru

Pikkulinnut lentävät pesästään lähes heti kuoriuduttuaan. Sorsanpoikaset seuraavat emoansa uintiretkellä. Eläinkunnassa on erilaisia aikuistumistapoja. Jokaiselle eläinlajille ominaisia.

Ihmisillä aikuiseksi kasvaminen on pitkäkö prosessi.

Mitä sitten aikuistumisella tarkoitetaan.

Yleisesti ottaen se merkitsee kykyä huolehtia itsestään. Myös sosiaalistumista ja laajempien kokonaisuuksien hallintaa.

Maailmassa, jossa on parisataa valtiota ja yli 8 miljardia yksilöä, tämä ei ole aivan yksinkertaista. Miten ihmeessä kaikki voisivatkaan ymmärtää toisiaan?

Ongelmia syntyy. Vuorovaikutus erilaisten näkökulmien välillä voi olla vaikeata.

Ihmisten ongelmat ovat pääsääntöisesti kommunikatiivisia tai vallan käyttöön liittyviä. Olisi tietysti yksinkertaista, jos meillä olisi yhteinen koodisto, jonka mukaan toimia, mutta kun sellaisen laatiminen jo on ongelmallista, olemme käytännössä jatkuvassa konfliktitilassa.

Tämä voidaan nähdä tietysti joko haasteena tai ongelmana.

Ajatus tästä kirjasta alkoi kehittyä mielessäni jo lähes 40 vuotta sitten vietettyäni talven Ronald Reaganin Yhdysvalloissa sekalaisista syistä.

Silloin US-Army kaupassa pisti silmään värväysjuliste, jossa luki ” BE ALL YOU CAN BE!”

Tietenkin kyse oli pyrkimyksestä värvätä armeijalle tappajia, mutta rupesin ajattelemaan asiaa vähän eri kannalta. Entäpä, jos ihmiselle olisikin mahdollista kasvaa parhaaksi versioksi itsestään...

Rohkaistua kehittämään itseään, ominaisuuksiaan ja taitojaan.

Kaikki hienot ideologiat ovat tietenkin pyrkineet maailman parantamiseen, mutta niiden rajoitteena on ollut ulkokohtaisuus ja se, että ne ovat kannustaneet ihmistä seuraamaan laumoja sekä niiden johtajia. Laumat ovat taas etsineet vastauksia itsensä ulkopuolelta ja tukeutuneet johtajiensa karismaan tai muuhun vahvalta vaikuttavaan.

Itsenäisenä taas helposti ilman johtajan apua tuloksena on ollut hämmentävä kaaos...tai jotain vielä tuhoisampaa.

George Orwellin ”Eläinten Vallankumous” tarjoaa humoristisenkin kuvauksen siitä, mihin voidaan päätyä, jos yritetään saada aikaan ihanteellista yhteiskuntaa. Tasa-arvoisessa yhteiskunnassakin toiset haluavat olla tasa-arvoisempia kuin muut. Tulos voi olla katastrofaalinen.

Ei toisaalta hallitsematon tilakaan ole hyvä. Silloinkin vallan nappaa joku, joka katsoo itsellään olevan siihen oikeus.

Ilman lakia ja järjestystä on vaikeata kuvitella yhteiskunnan pysyvän kasassa, vaikka anarkisteilla onkin siitä ihanteellinen utopia.

Utopiat voivat olla kauniita, mutta ne törmäävät ihmisten monenlaisiin todellisuuksiin ja eturistiriitoihin.

Ja vallan käytön erilaisiin kummallisuuksiin.

Edellisessä kirjassani ”Mitä sinä haluat?” tarkastelin ihmisten toiveita ja haluja. Tämä on tavallaan jatkoa sille, sillä yritän tässä hyvin karkein vedoin määritellä sitä, mitä ihminen voi olla, jos hänellä on ns. mahdollisuus kasvaa täyteen mittaansa.

Mitä on ihmisyyys? Uskon, että jo siitä syntyy erilaisia käsityksiä.

Uskonnolliset ja poliittiset liikkeet suhtautuvat asiaan dogmaattisesti ja luovat hyvän ja pahan välisen taistelun, jolloin vastapuoli nähdään demonina ja oma puoli enkeleinä. Ikään kuin elämä olisi peliä.

Universum ei tunne hyvän ja pahan käsitettä eikä myöskään ei-sanaa.

Kovin pitkälle ei siis päästä tällaisessa pelissä.

Hyvän ja pahan määrittelykin on riippuvainen lähtökohdasta. Tosin tietyt asiat ovat yksiselitteisempiä kuin toiset.

Niinpä. Ihan yksinkertaista ei ole määritellä, mikä olisi hyvää kaikille.

Kun leijonauros kuolee, lauman uudeksi johtajaksi nouseva uros surmaa vanhat pennut. Luonnossa tämä vain tapahtuu, vaikka meidän näkökulmastamme se tuntuukin kovin julmalta. Rukoilijasirkkanaaras taas pistää poskeensa uroksen parittelun jälkeen käyttääkseen sitä ravinnoksi jälkeläisille. Ei kuulosta kovin hyvältä tämäkään ihmisnäkökulmasta.

Kuitenkin me ihmiset kykenemme uskomattomiin hirveyksiin keskuudessamme. Usein vielä niin, että emme sitä itse edes tajua.

Vain ihminen kykenee tuhoavaan ajatteluun ja suoranaiseen ilkeyteen ilkeyden vuoksi.

Tätä kirjoittaessani kevään kynnyksellä 2025 maailma elää ehkä vaarallisimmassa vaiheessa koskaan. Tai pitäisi puhua asuttamastamme planeetasta ja siinä vaikuttavasta elämästä. Kun kolmisenkymmentä vuotta sitten ydinsodan uhkaa kuvaava kello näytti 7 minuuttia vaille keskiyötä, nyt se osoittaa 90 sekuntia vaille...

Miten tähän on tultu?

Ja onko tästä mahdollista vielä pelastua? Ja miten? Tämä ei ole mikään ohjekirja tai edes tietokirja vaan vanhanaikainen pamflettikirja, jossa esitän erilaisia näkökulmia ja havaintoja. Voit täydentää niitä omillasi.

Olennaista maailmaan integroitumisessa on oppia tuntemaan itsensä ja sitä kautta löytää tie mikro- ja makrokosmosten kohtaamiseen.

Mielellään rakentavasti.

Jos kaikille maailman ihmisille annettaisiin mahdollisuus kasvaa omaan mittaansa, voisi meillä olla aika erilainen elämän tila tällä planeetalla. Elämme kuitenkin maailmassa, jossa toiset hallitsevat ja muut kulkevat heidän viitoittamaansa tietä.

Ajan henki määrittelee, mitä kohti kuljetaan ja mikä taas ei ole arvossa.

Jos ne huikeat energiavarat ja rahasummat, jotka tällä hetkellä suunnataan aseteollisuuden pohjattomaan kitaan, suunnattaisiin inhimilliseen kasvuun, eläisimme lähempänä paratiisia kuin 90 sekunnin päässä häämöttävää ydinsotaa.

Elämme jälleen ihmiskunnan kohtalonhetkiä, vaikka voisimme nauttia luonnon meille tarjoamista ihmeellisyyksistä. Epäoikeudenmukaisuus rehoittaa ja niillekin, joilla on mahdollisuus toteuttaa itseään lähes rajoittamattomasti, maailma avautuu lähinnä hyväksikäyttökohteena. Silloin ego määrittelee myös elämänarvot. Yhteinen hyvä tosin joillekin tulee sitten mukaan kun verotuksessa siitä saa hyötyä.

Kyynisyys saa helposti otteen kun ajattelee tätä maailmaamme.

Kuitenkin meillä on vain oma osamme. Suurempi tai pienempi. Rakentamalla itsemme kokoisen maailman, voimme ainakin jossain määrin myös määritellä sen arvot ja sisällön.

Itsensä tunteminen voi olla tietysti haasteellista, mutta se on prosessi, jota ei pitäisi antaa muiden tehtäväksi, vaikka tarvitsemmekin vuorovaikutusta ja vuoropuhelua.

Hektinen elämä haasteineen saa monen väittämään, että moiseen ei ole aikaa, mutta kyse on prioriteeteista.

Omaksi itsekseen kehittyminen ja kasvamisen voi myös olla hyvin antoisa kokemus.

Luonnossa eliöt kasvavat luonnostaan omaan mittaansa.

Perhoset kehittyvät toukista, kukat siemenistä taimien kautta. Ruususta tulee ruusu ja tulppaanista tulppaani. Luonto ei juuri erehdy.

Ehkä lähinnä ihmisen kompleksista kasvua on harvinaiseksi tullut salamanterilaji nimeltään Aksolotli (*Ambystoma mexicanum*). Meksikossa elävä aksolotli ei välttämättä kasva koskaan ”aikuiseksi” vaan usei(mmite)n jää toukka-asteelle.

Tietyissä olosuhteissa ne kuitenkin voivat kehittyä salamanterieläimiksi, jolloin kidukset surkastuvat ja ne ryömivät maalle. Samalla kun olomuoto muuttuu, myös niiden näkökyky alkaa kehittyä.

Tutkijat ovat puuttuneet niiden yksilökehitykseen keinotekoisesti hormoonikäsittelyllä, jolloin ne ovat voineet kasvaa aikuisiksi niin sanotusti.

Luonto on ihmeellinen ja ihminen kekseliäs.

Ihmiskunnan ongelmien taustalla vaikuttavat muutamat perusjutut.

Yksi niistä on tietenkin vallan epätasainen jakaantuminen, joka luontevasti johtaa ihmisten eriarvoisuuteen.

Toinen on kohtaanto-ongelma. Edellisestä johtuen ihmisten erilaiset lähtökohdat vaikeuttavat keskinäistä kommunikointia, joka perustuu mielikuviin. On vaikeata nähdä toista ihmistä sellaisena kuin hän on, joten kohtaamme yleensä vain mielikuvamme.

Sitten tietysti ne ihmismielen 7 kuolemansyntiä...

Muutos ei ole mahdoton, mutta haasteellinen.

1. Hyvän puolesta vai pahaan vastaan?

*”Kun lähdet kostamaan,
kaiva kaksi hautaa...”*

Sanonta Villistä Länneä

Pamflettikirja. Erilaisia lähestymiskulmia ihmisyyteen kasvamisesta. Omaan mittaansa kasvaminen. Itseään isommaksi ei voi tulla, mutta vähempään ei kannata tyytyä.

Ihmiskunnan historia on ollut ruhtinaiden historiaa. Vähemmän on tarinoita tavallisista kansalaisista, vaikka heidän tarinansa voivat olla enemmän koskettavia.

BoD

